

LIAUDIES BALSAS

KANADOS LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS

The PEOPLE'S VOICE, Lithuanian Weekly, Published by the Lithuanian Press Association, 180 Claremont St., Toronto 2, Ontario
Authorized as Second Class Mail, Post Office Department, Ottawa
and for Payment of Postage in Cash

Kaina 10 ct.

Nr. 38

Penktadienis, Spalis (October) 14, 1966, Toronto, Ontario

M E T A I XXXV

NDP Sako Kanada Turės \$200,000,000 Nuostolių Ryšium su Dujų Vamzdžiu

NIAGARA FALLS, Ont. — Čia įvykusi Ontarijos Naujų Demokratų Partijos konvencija apkaltino premjerą Pearsoną išdavime Kanados interesų ryšium su dujų vamzdžio pravedimu. Leisdamas dujų kompanijai vesti vamzdį iš Albertas [Ontariją jis padarysias Kanadai nuostolių už \$200,000,000.

Konvencija pažymi, kad kanadiečiams dujų vartotojams kainuos dujos \$90,000,000 daugiau per metus laiko. Savivaldybės turėsiama \$29,712,000 nuostolių pavidale taksų. Vamzdžiai, kurie būtų buvę perkami Kanadoje, būtų davę \$94,800,000. Darbininkai būtų uždirbę \$75,600,000. Taigi, neskaitant taksų, nuostoliai siektų \$200,112,000.

Konvencijoje dalyvavo 835 delegatai, jų tarpe 306 nuo uni-

jų. Konvencija pastebi, kad Pearsonas pakeitė savo tarimą remdamasis tikrai kompanijos pažadais, kuriuos Trans-Canada Pipe Lines Ltd. padariusi norėdama prikaltinti jį, kad leistų vesti vamzdį per JAV teritoriją.

Suvažiavimas priėmė rezoliuciją, reikalaujančią, kad Pearsono vyriausybė panaikintų savo tarimą ir grįžtų prie pirmesnio, kuris atmetė dujų kompanijos planus vesti vamzdį per JAV teritoriją.

Jam primena pirmesnį jo išsireiškimą: "Vyriausybė netiki, kad būtų naudinga Kanados interesams, kadangi dujų transmisijos industrija yra visuome-

Stokai Nupuolė Ant 20 Bilijonų Dolerių

TORONTO. — Įvairių korporacijų ir kompanijų stokai (šėrai) šiais metais nupuolė ant \$20,540,000,000, kaip raportuoja finansiniai apžvalgininkai. Reiškia, tokius nuostolius turėjo šėrų laikytojai.

Kaltė verčiama ant finansinių suvaržymų ir karo Vietnamo.

Stokų vertės puolimas, sako jie, JAV rinkimų metu gal kiek susilaukys, bet paskui vėl puls per 10 mėnesių. O kaip bus toliau?

ninis optarnavimas plačiu mastu ir svarbi Kanados gerovei, ir todėl vystymas vyriausių grandžių tarp Rytų ir Vakarų turėtų, mūsų manymu, ir toliau būti visiškai Kanados jurisdikcijoje". Taip tai jis sakė rugpiūčio 25 dieną.

Konvencija svarstė visą eilę kitų klausimų, kas liečia Kanadą, Ontarijos darbininkų interesus ir t. t. Prie to, buvo girdimi balsai ir apie būsimą naują lyderį. Nors senasis kol kas dar nenustojęs pasitikėjimo, bet jo vietai užimti jau numatomas kandidatas. Juomis esąs Charles Taylor, 34 metų amžiaus profesorius.

Ontarijos lyderiu vėl išrinktas Donald MacDonald.

Liberalai Svarstys Vadovybę ir Mediker

OTTAWA. — Čia susirinko 2,000 liberalų partijos delegatų apsvaistymui svarbiųjų klausimų, kurie stovi prieš akis liberalams, kaip valdančiai partijai.

Tarp kitko, būsiąs apdiskutuotas ir vadovybės pakeitimo klausimas. Bet svarbiausiais klausimais būsią užsienio kapitalo įsigalėjimas Kanadoje ir mediker įvedimo laikas.

Vis daugiau ir daugiau kanadiečių pradeda rūpintis užsienio kapitalo įsigalėjimu. Walter Gordon sako, kad Kvebeko separatistai mažiau pavojaus sudaro, negu netekimas ekonominės nepriklausomybės, o sykiu su ja ir politinės nepriklausomybės.

Vakarinių provincijų vyriausybės norinčios daugiau investicijų, nepaisant kokias pasėkas tas duotų. Tai vėl nauja bėda.

TOKIJO. — Japonijos Komunistų Partija, kuri atsirūbežiuoja nuo Kinijos komunistų lyderių politikos, išmetė dar keturis partijos veikėjus už šmeižimą partijos narių ir veikėjų, kurie nebepaiso kiniečių linijos.

Japonijos komunistai renka si neprigulmingą nusistatymą tarptautiniame komunistų judėjime.

LaPIERRE TAPO NDP KOMITETO PAREIGONU

MONTREAL. — Laurier LaPierre, kuris buvo atstatytas iš televizijos programos "This Hour Has Seven Days" vedėjų, išrinktas į Kvebeko Naujų Demokratų Partijos Provinciale Tarybą.

LaPierre yra McGill universiteto profesorius Montreale. Jis ketinas kandidatuoti į federalinį parlamentą, kai ateis rinkimai.

RAGINA PALAIKYTI KINIJOS PRIEMIMĄ

NEW YORK. — Britanijos užsienio reikalų ministras G. Brown tvirtai ragina Jungtines Valstijas palaikyti Kinijos priėmimą į Jungtines Tautas.

Jis taipgi kreipėsi į Gromyko su pasiūlymu, kad Tarybų Sąjunga ir Britanija, kaip Genuvos konferencijos kopirmininkai, sušauktų naują Genuvos konferenciją. Bet pasiūlymas nebuvo priimtas.

Draugystei Reikia Sulaikymo Atakų

MASKVA. — Pravda, atskaidama į prezidento Johnsono apeliaciją, kad Tarybų Sąjunga ir Jungtinės Amerikos Valstijos gerintų santykius, pažymi, kad tokia draugystei kenkia bombardavimas socialistinės šalies, Šiaurės Vietnamo.

Ir bendrai, kaip nurodo kitas laikraštis, Izvestija, karas Vietnamo stovi ant kelio geresniems santykiams tarp Rytų ir Vakarų.

Girdi, prezidentas kalbėjęs apie taiką, sugyvenimą, o nei žodžiu neužsiminęs apie savo agresiją Vietnamo.

Tass, žinių agentūra, kaltina prezidentą norint įtraukti į Vietnamo konfliktą ir Jungtines Tautas.

OTTAWA. — Premjeras L. B. Pearsonas pareiškė, kad jis ketina patiekti parlamentui įstatymą įsteigimui Canada Development Korporacijos, kokią siūlo Walter Gordon.

Bet šiais metais nebūsią laiko tam klausimui.

Augant Užsienio Kontrolei, Labai Puola Kanados Vardas

TORONTO. — Buvęs Kanados finansų ministras Walter Gordon, kalbėdamas Toronto universiteto studentams, pareiškė:

"Mūsų neklausys pasaulinėse tarybose, ir mes negalime tikėtis to, jeigu mes tapsime tam tikros rūšies Jungtinių Valstijų kolonija".

Jis ragino universiteto studentus, kad jie susirūpintų faktų, jog svarbiuose Kanados industrijuose sektoriuose kanadiečiai išsižadėjo teisių daryti tarimus, liečiančius Kanadą ir jos žmones.

"Jeigu mes norime apsaugoti savo suverenumą ir nepriklausomybę, mes turėsime daryti greitus žygius sumažinimui

Sako Padės Pirkti Mirštančias Kasyklas

OTTAWA. — Sakoma, kad federalė vyriausybė pasiūlys finansinę pagalbą Nova Scotijos vyriausybei atpirkti sergančias anglies kasyklas ir operuoti jas kaip valstybines.

Kasyklos reikalingos modernizuoti, kad būtų pelningos. Federalė vyriausybė sutinkanti išleisti bent \$25,000,000 aprūpinimui kasyklų moderniškomis mašinomis ir kitomis priemonėmis.

Kasyklos būtų pusiau federalės vyriausybės nuosavybė, pusiau provincialės.

Privatiška kompanija, kaip atrodo, gali visai numarinti kasyklas.

ERHARD BAUGINASI SUGYVENIMO POLITIKOS

BONNA. — Prezidento L. Johnsono pasisakymas už geresnius Rytų ir Vakarų santykius labai nepatinka Vakarų Vokietijos premjerui Ludwigui Erhardui.

Nors jis taip pat stovi už Rytų ir Vakarų sugyvenimą, bet jis bauginasi, kad JAV prezidentas Johnsonas gali atidėti Vokietijos apvienijimo reikalą iki "sūdnos dienos".

TORONTO. — Čia, Ottawoj ir kituose miestuose moterys organizuoja boikotą supermarketams, kad išreikšus protestą prieš aukštas maisto kainas.

užsienio kontrolės, kuri egzistuoja Kanados resursuose, Kanados biznyje, Kanados unijoje ir Kanados ekonominiame gyvenime bendrai", sakė jis.

Jis sakė, kad daugelis Kanados biznierių, nekurie laikraščių leidėjai, profesoriai, Kanadoje gimusio JAV ekonomisto Harry Johnson paveikti, norėtų matyti kokį nors apsvienėjimą, ar laisvą prekybą.

Kanados laimė, sakė jis, kad daugelis ekonomų, politinių mokslininkų ir istorikų Kanados universitetuose nesutinka su idėja, kad mes patys parduotume savo kraštą ar save.

"Ir aš manau, kad mūsų laimė, jog galutiną pasirinkimą turės padaryti žmonės nuo 35 iki 40 metų amžiaus", pridėjo jis.

Amerikiečiai jau kontroliuoja 70 procentų gazolino ir dujų industrijuose, 50 procentų kasyklų ir valyklų, 60 procentų pramonės operacijų, sakė jis.

Nei viena kita industrinė šalis pasaulyje neleido užsieniui taip įsigalėti, sakė jis.

Užsienio kontrolė turi būti numušta iki trečdaliao per sekančius 34 metus.

Jis taipgi reikalavo, kad visuomenei būtų leista žinoti daugiau apie didžiųjų ir mažesnių kompanijų operacijas Kanadoje, įskaitant ir užsienio kompanijų subsiderijas.

Visa tai, ką jis siūlo, esą galima atsiekti nenumušant Kanados gyvenimo standarto.

Perspėjimai Nesulaikė Žmonių Nuo Rūkymo

OTTAWA. — Bendras senato ir parlamento komitetas, tyrinėjęs maisto brangimą, palietė ir tabako klausimą. Jam buvo pranešta, kad rūkymas, nežiūrint perspėjimų, kad jis kenkia sveikatai, nei kiek nesumažėjęs.

Kanadoje šiemet buvo suimta 213,681,000 svarų tabako arba arti 45 milijonų svarų daugiau, negu pernai. Be to, Kanada importuojanti daugiau tabako, negu eksportuojanti.

Beje, tabako svaras fermeriams atneša daugiausia 71.8 cento, o rūkytojams jau kainuoja \$6.22.

Didysis Visų Kanados Patriotų Uždavinys

Toronto Daily Star, liberališkas dienraštis, rašydamas apie ateinantį liberalų pasitarimą, pažymi, kad pačiu svarbiausiu klausimu liberalams stovi svetimą šališką nuovaybė. Šis klausimas yra pats svarbiausias visiems Kanados patriotams. Susipažinkit su Star pažiuromis šiuo taip svarbiu klausimu. — Red.

Liberalų partijos nacionalės politikos konferencija, kuri atsidaro spalio 10 dieną, turėtų peržiūrėti užsienio kontrolės Kanados industrijos klausimą. Jis rasi yra daug svarbesnis, negu kuris kitas, dėl Kanados ateities.

Tai buvo liberalų partija, o ypatingai buvęs finansų ministras Walter Gordon, kuri originaliai pakėlė aliarmą šiuo reikalu, įspėdama Kanados žmones, kad didelė dalis šalies pagrindinių industrijų — nuo gavimo petrolio iki gamybos automobilių ir elektrinių priemonių — perėjo į amerikiečių kontrolę ir kad šis perėmimas tęsiasi toliau. Tai buvo ponas Bordonas ir jo palaikytojai, kurie vėl padarė pirmą — nors, tiesą pasakius, nepasėkmingą — bandymą sulaukyti tą procesą.

Šiomis dienomis dažnai girdimi balsai, kaip biznio rate-liuose, taip ir abiejose vyriausiose partijose, kad svetima nuosavybė Kanados industrijos nėra svarbi. Kanada, sako tie balsai, reikalinga užsienio investicijų, kad ir toliau ekonominiai augtų ir gerintų gyvenimo standartą ir turėtų būti pasirengusi užmokėti reikiama kainą už tai.

Tai labai paviršutiniškas ir neatsakomingas atsinešimas. Nei viena išsivysčiusi šalis istorijoje neleidė tokios didelės savo ekonomijos dalies patekti į svetimą kontrolę, kaip Kanada. Ar galime mes tikėtis išlaikyti bent kiek reikšmingą politinę nepriklausomybę, jeigu mes netekime ekonominės nepriklausomybės?

Taip seniai, kaip 1891 metais, Kanados didysis liberališkas

spoksmenas, Edward Blake, įspėjo, kad netekimas ekonominės nepriklausomybės neišvengiamai privestų prie netekimo politinės nepriklausomybės.

Jeigu Kanada užleis savo ekonominę nepriklausomybę, pabrėžė jis, kanadiečiams turėtų būti nurodyta, kokios pasėkos bus iš to.

Septyniolika metų praėjo nuo to laiko. Bet Blake įspėjimas ir šiandien yra labai vietoje.

Apart šio pagrindinio klausimo, mūsų politiniai ir ekonominiai Polijanai ignoruoja daugelį kitų aiškių blogumų, esančių dabartinėje situacijoje. Amerikiečių dominacija mūsų gamybinių industrijų didžiai pablogino Kanados prekybos balanso problemas, kadangi JAV subsiderijos linkusios importuoti priemones ir dalis iš Jungtinių Valstijų, kuomet jos yra galimos gauti pas Kanados firmas.

Tokioj pat dvasioj šios subsiderijos dažnai atsisako stumti savo produktus į palankias rinkas užsienioose bijodamos sudaryti kompeticiją motiniškoms firmoms.

Dar svarbiau plitimo užsienio kontrolės Kanados industrijoje yra polinkis apribuoti darbo progas kanadiečiams, ypač geriau apmokamuose ir atsakominguose darbuose. Savo kolo-boje Vancouveryje, ponas Gordon kreipė atydą į JAV subsiderijų tendenciją rezervuoti savo mokslines, techniškas ir vadovaujamas pozicijas amerikiečiams, ir net atiduoti savo svarbesnius užmojus ir kontraktus amerikiečiams.

Šie pavojai reikalauja iš Kanados vyriausybės akcijos. Neigi yra bent koks tikras pagrindas tikėjimui, kad negalima surasti pataisos būdų nenukurtus įplaukimo užsienio kapitalo ar nenumušus mūsų gyvenimo standarto. Kitos šalys sugebėjo — kodėl negalėtų Kanada?

Štai nekurie aspektai problemos, kurie turėtų būti apdiskutuoti liberalų politikos nustatymo konferencijoje:

x Kurios Kanados industri-

jos turėtų būti specialiai apsaugotos nuo patekimo į užsieniečių rankas — kaip ir bankai ir laikraščiai jau apsaugoti?

x Kokių priemonių galima imtis nukreipimui užsienio investicijų į paskolas ir mortgijus, negu kad į "equities" — pirmą stokų Kanados užvedimuose? Paskolinti pinigai gali būti atmokėti, bet užsienio nuosavybė sudaro nuolatinę problemą.

x Kaip gali būti panaudota Canada Development Corporation sumobilizuoti kanadiečių sutaupas, kaip atpirkimui pagrindinių užvedimų, kurie pate-

ko į svetimą kontrolę, taip ir parūpinimui kapitalo dėl kanadiečių firmų, kurios kitaip turėtų parduoti savo interesus užsieniečiams?

x Kaip gali būti priverstos JAV subsiderijos elgtis kaip "geri kanadiečiai" — tai yra, derinti savo operacijas su Kanados įstatymais ir krašto politika, o ne Jungtinių Valstijų?

Liberalai labai apleis Kanados žmones, jeigu jie nesusideros su šia problema savo politikos nustatymo konferencijoje — neatsižvelgiant į tai, kiek nemalonumo ir nesutikimų tas gali išsaukti partijos organizacijoj.

Kieno Kaltė

N. AUKŠTUOLIS

Buvęs Ontarijos premjeras Leslie Frost, konservatas, laiške vienam Toronto didlapiui, užstoja buvusį apsigynimo ministro pavaduotoją Pierrą Sevigny, kurį teisėjo Spencerio raportas visai "nukryžiuojo".

Girdi, jis buvęs traktuojamas kaip purvas ant grūdų, ant kurių kovojo politiniai gladiatoriai.

Ponas Sevigny tarnavęs Kanados ginkluotose jėgose šešis metus. Tris sykius buvęs apdekoruotas. Kovose netekęs vienos kojos. Bet dabar jis taip suniekintas, kad žmogui gėda ir akis parodyti.

Jis nenusikaltęs prieš jokią kriminalinę įstatymą. Jis nepastatęs Kanados saugumo į pavojų.

Vienu žodžiu, jis esąs auka politinių intrygų. Ir jam nėra teismo, kur jis galėtų save apginti. Belikusi tikta žmonių sąžinė.

Reikia pasakyti, kad ponas Frost dalinai teisingas. Sevigny yra daugiau politinių gladiatorių auka, negu koks nusikaltėlis.

Jo klausimas buvo mažai

kam žinomas. Bet konservatai, su Diefenbakeriu priešakyje, pralaimėję vėliavos klausimu, puolė vyriausybę be perstojo už minkštą pasielgimą su tūlu Britų Kolumbijos gyventojų, vardu Spenceriu, kuris talkininkavęs Tarybų Sąjungos agentams Kanadoje. Vyriausybė, matyti, nematė nieko baisaus jo veikloje. Užteko to, kad jis buvo atidengtas ir jam kelias užkirstas. Be to, jis sirgo. Bet konservatai vis spyrė, verkė, kad šnipui leista lengvai išsisukti.

Konservatų akipleišikumas išvedė iš kantrybės to meto teisingumo ministrą ir tas išsižiojo: "O kaip gi buvo su ponu Sevigny ir Gerda Munsinger? Tada ir užsikūrė ugnis."

Teisėjas Spencer, kuris pravedė tyrinėjimą Sevigny ir Munsinger santykių, savo raporte pareiškė, kad Sevigny netiko toms pareigoms ir t. t. Vienu žodžiu, jis buvo labai nužemintas.

Per visus debatus, spaudos aprašymus, Spencerio tyrinėjimus, nebuvo įrodyta, kad Sevigny būtų išdavęs kokias nors

paslaptis. Viskas, kas buvo aišku, tai kad jis flirtavo su Munsinger, turėjo meilės santykius. Nebuvo įrodyta, kad Gerda Munsinger buvo šnipė. Ji buvo palaidūnė, mėgstanti "good time" moteris, bet tai viskas. Kaip ministrui, atrodo, buvo negarbė draugautis su tokia moterimi. Bet tai buvo jo asmeniškasis reikalas.

Taip tai, dėl konservatų akipleišikumo, buvo sugriauta žmogaus politinė karjera. Jei ne Diefenbakerio atkaklumas, tas jo flirtas būtų palikęs mažai kam žinomas.

Diefenbakeris, nesuvaldydamas iš pykčio, iš naujo išvilko viršun dar kartą Kanados ambasadoriaus Egipte Normano vardą. Normanas buvo geras Kanados patriotas, bet amerikiečiai per makartistus puolė jį, būk jis buvęs komunistas. Buvo jis tokiu ar ne, bet faktas yra, kad jis buvo geras ambasadorius. Ir jis, nepakeldamas makartistų atakų, nusižudė Kaire.

Matote, kokių metodų griebiasi politikieriai savo pastangose sumušti oponentus. Bet Diefenbakeris nieko tuo nelaimėjo. Niekas tiek daug žalos konservatams nepadarė, kaip jis pats. Tad nedyvai, kad konservatai bruzda už jo pavarymą iš vadovybės.

MADRID. — Ispanijos vyriausybė paskelbė, kad ji uždaro maito įstaigą Le Linea mieste.

Esą lygu ekonominiam apsupimui Gibraltar.

Ispanija nori atgauti Gibraltarą iš britų.

TORONTO. — 600 Ryersono Polytechnikos Instituto studentų demonstravo prieš Ontarijos seimelio rūmų, reikalaudami didesnės finansinės paramos studentams.

Bet apšvietos ministro nebuvo ir jų reikalavimas liko neišklaustas.

Kas

Jeigu paklaustu rybų Sąjungoje m to tipo gyvenviečių: "O kurie me na?" Tai labai sv pastaruosius 26 1939 iki 1965 m Tarybu šalyje vi penkiolika dienų miestas, kas pen nauja miesto tip 1939 metais T goje (palyginam je) buvo 1,194 n ėjusių metų prad

Prieš 40 metų goje miestų su 1 ir daugiau gyvelių miestų, bu jų turėjo daugia gyventojų. 1965 miestų buvo jau šimties miestų ėčius peraugo Šiuo metu Tar yra 7 miestai, telkė daugiau k gyventojų. Ma 6,4 milijono, Le milijono žmonių miestų milijoni Europoje: Mas das, Kijevas, C vas ir du Azijoje Novosibirskas. stambiausias S

Sibire jau tr daugiau kaip p gyventojų: N 049 tūkstančių 747 ir Kranc tūkstančių.

Stambiais m girti Ukraina. miestuose — F ve — gyvena milijoną žmon se miestuose kaip po pus Miestų su š tūkstančių gy je yra 34.

O kaip atr

LIE

"Liaudies Išleidžiamų la

Dienraštis
Tris kart
Du kart
Savaitrai
DVISAV
Mėnesini
LAS IR GYV
Laikrašč
Priimam
kame persiun
nadiškais paš
Taipgi p
virš vardinų
Metinių
— \$4.00; "Li
— \$2.00; "G
\$3.00; "Tary
Pusmeti
kaip gegužio
Užsaky
Liaudies Ba

K. Tulienės darbas metale "Pasveikinimas"

DOMES!

Mes turėsime išvažiavimą į Lietuvą
į "Baltijos Šventę, Liepos mėn., 1967"
Galėsite atlankyti savo gimines ir draugus.
Dabar laikas pasiruošti prisidėti prie ekskursijos.
Dėl platesnių informacijų kreipkitės ar rašykite
su šiuo skelbimu Mr. N. Wasielewitsch,

Kennedy Travel Bureau Ltd.

296 Queen St. W., Toronto 2 B, Ont.
Tel. EM. 2-3236

Vardas ir pavardė .....

Adresas .....

Kas 15 Dienų -- Naujas Miestas

Jeigu paklaustumėt, kiek Tarybų Sąjungoje miestų ir miestų tipo gyvenviečių, išgirstumėte: "O kurie metalai jus domina?" Tai labai svarbu, nes per pastaruosius 26 metus (nuo 1939 iki 1965 metų pradžios) Tarybų šalyje vidutiniškai kas penkiolika dienų gimsta naujas miestas, kas penkis dienas — nauja miesto tipo gyvenvietė.

1939 metais Tarybų Sąjungoje (palyginamoje teritorijoje) buvo 1,194 miestai, o praėjusių metų pradžioje — 1,802.

Prieš 40 metų Tarybų Sąjungoje miestų su 100 tūkstančių ir daugiau gyventojų, t. y. didelių miestų, buvo 31. Tik 3 iš jų turėjo daugiau kaip 500,000 gyventojų. 1965 metais didelių miestų buvo jau 184. Trisdešimties miestų gyventojų skaičius peraugo pusę milijono. Šiuo metu Tarybų Sąjungoje yra 7 miestai, kuriuose susitelkė daugiau kaip po milijoną gyventojų. Maskvoje gyvena 6,4 milijono, Leningrade — 3,7 milijono žmonių. Iš septynių miestų milijonierių penki yra Europoje: Maskva, Leningradas, Kijevas, Gorkis, Charkovas ir du Azijoje: Taškentas ir Novosibirskas. Pastarasis — stambiausias Sibiro miestas.

Sibire jau trys miestai turi daugiau kaip po pusę milijono gyventojų: Novosibirskas 1,049 tūkstančius, Omskas — 747 ir Krasnojarskas — 557 tūkstančius.

Stambiais miestais gali pasigirti Ukraina. Dviejuose jos miestuose — Kijeve ir Charkove — gyvena daugiau kaip po milijoną žmonių. Dar penkiuose miestuose gyvena daugiau kaip po pusmilijonį žmonių. Miestų su šimtu ir daugiau tūkstančių gyventojų Ukrainoje yra 34.

O kaip atrodo Pabaltijys?

Didžiausias Pabaltijo miestas Ryga turi 666 tūkstančius gyventojų. Antrasis pagal dydį yra Talinas. 1966 metų pradžioje jame gyveno 335 tūkstančiai žmonių. Vilnius turi 305 tūkstančius gyventojų, Kaunas — 280, Klaipėda — daugiau kaip 120 tūkstančių. Už Vilnių mažesnės sostinės tik Kišiniovas (290 tūkstančių) ir Aščabadas (230 tūkst.).

Iš 1,802 Tarybų Sąjungos miestų tik 675 yra susikūrę prieš Spalio revoliuciją. Likusieji 1,127 miestai ir visos 3,399 miesto tipo gyvenvietės gimė jau po 1917-ųjų.

Visų didžiausias tarp jaunųjų miestų yra Doneckas, įkurtas 1917 metais Juzovkos kaimvietėje. Dabar Donecke yra jau 825 tūkstančiai gyventojų. Tokio spartaus miesto augimo gali pavydėti ir Amerika!

O kurie miestai yra seniausi? Nė vienas Tarybų Sąjungos miestas amžiumi negali lygintis su Uzbekijos Samarkandu. Jis įkurtas trys-keturi tūkstančiai metų prieš mūsų erą ir yra vienas seniausių miestų pasaulyje. Antrasis amžiumi Tarybų Sąjungos miestas yra Armėnijos sostinė Jerevanas. Manoma, kad jis įkurtas 783 metais prieš mūsų erą.

Seniausias Pabaltijo miestas yra Tartu, įkurtas 1030 metais. Toliau seka Talinas (1154 metais), Ryga (1201 metais), Viljandė (1211 metais), Piarnu (1251 metais).

Nors Lietuvos miestai amžiumi negali lygintis su Samarkandu, Nachičevanu, Jerevanu ir kitais, vis dėlto daugelis jų yra tikri "senukai". Štai kaip Tarybų Sąjungoje pasiskirstę 291 miestas, kurių kiekvienas kildina save nuo septyniolikto šimtmečio ir senesnių laikų:

LIETUVOS SPAUSDINIAI

"Liaudies Balsas" raštinėje galima gauti Tarybų Lietuvoje išleidžiamų laikraščių ir žurnalų.

Dienraštis "TIESA"
Tris kartus į savaitę išleidžiamas "SPORTAS"
Du kart į savaitę išleidžiamas "LIETUVOS PIONIERIUS"
Savaitraštis "LITERATŪRA IR MENAS"
DVISAVAITINIS žurnalas "SVYTURYS"
Mėnesiniai žurnalai: "TARYBINĖ MOTERIS", "MOKSLAS IR GYVENIMAS" ir "MŪSŲ SODAI".

Laikraščių kainos po 5 c., o žurnalų po 25 c. egzempliorius. Priimame užsakymus ir paštu. Prisiuntus mokėti apmokame persiuntimą. Mažesnius užsakymus galite prisiųsti ir kanadiškais pašto ženklais.

Taipgi priimame ir naujas bei atnaujintas prenumeratas virš vardintų laikraščių ir žurnalų.

Metinių prenumeratų kainos: "Tiesos" — \$5.00; "Sporto" — \$4.00; "Lietuvos Pionierius" — \$2.50; "Literatūra ir Menas" — \$2.00; "Svyturys" — \$4.50; "Mokslas ir Gyvenimas" — \$3.00; "Tarybinė Moteris" — \$2.00; "Mūsų Sodai" — \$4.00.

Pusmetinės prenumeratos turi būti užsisakytos ne vėliau kaip gegužio mėnesį, o metinės ne vėliau spalio mėnesį.

Užsakymus siųskite su Money orderiais adresu:

Liaudies Balsas, 160 Claremont St., Toronto 3, Ont., Canada.

Rusijos Federacijoje yra 56, Ukrainoje — 45, Lietuvoje — 34, Latvijoje — 13, Estijoje — 10, Baltarusijoje — 9, Uzbekijoje — 8, Kazachijoje ir Azerbaidžane po 4, Gruzijoje ir Tadžikijoje — po 3, Armėnijoje ir Kirgizijoje po 1. Moldavijoje ir Turkmenėje miestų, įkurtų anksčiau 1700-ųjų, iš viso nėra. Čia mes kalbame tik apie tuos senuosius miestus, kurie išliko iki mūsų dienų ir dabar turi miestų teises.

Oficialiais duomenimis (o miestų įkūrimo metais galima laikyti tik oficialius istorijos pripažįstamus miestus, t. y. tuos, kai miesto vardas pirmą kartą randamas patikimuose rašytiniuose šaltiniuose), seniausias Lietuvos miestas yra Klaipėda. Jo įkūrimo metai 1252. Antrasis seniausias miestas — Palanga, įkurta 1253 metais. Trečiasis šiame sąrašė būtų Jurbarkas. Jo gimimo metai 1290-ieji. XIV amžiuje susikūrė šeši Lietuvos miestai. Oficialia Kauno įkūrimo data laikomi 1317 metais, nors lietuviai toje vietoje jau X amžiaus pabaigoje ar XI amžiaus pradžioje buvo įrengę sustiprinimus. Vilniaus miesto įkūrimo metais laikomi 1323-ieji, kai Vilnius buvo paskelbtas Lietuvos sostine. Bet Vilniaus gyvenvietė buvo įkurta jau X amžiuje. Pirmosios, ne visai patikimos metraštinės žinios skelbia Vilnių buvus 1128 metais. 1341 metais įkurti Trakai. Tiesa, Trakai turi dar ir antrąją savo įkūrimo datą, 1796 metus, kai jiems buvo suteiktos (matyt, antrą kartą) miesto teisės. Nuo XIV amžiaus gyvuoja Ukmergė, Alytus, Raseiniai. Vadinasi, Lietuvoje 9 miestai turi po 600 ir daugiau metų. XV amžiuje buvo įkurti 4 miestai: Eišiškės, Anykščiai, Žagarė, Pasvalys. 13 miestų, jų tarpe šiauliai (1569 m.) ir Panevėžys (1503 m.), buvo įkurti XVI amžiuje, aštuoni miestai įsikūrė XVII amžiuje ir septyni sekančiame. XIX amžiuje susikūrė aštuoni Lietuvos miestai. Kiek vėliau pasaulyje atsirado labai daug naujų miestų. O Lietuvoje priešingai. Nuo baudžiavos panaikinimo laikų iki antrojo pasaulinio karo pabaigos Lietuvoje tik vienai gyvenvietei tebuvo suteiktos miesto teisės. 1923 metais tokias teises gavo Pagėgiai.

Tarybinės santvarkos metais, pradėdant nuo 1946-ųjų, miestų arba miesto tipo gyvenviečių teisės buvo suteiktos 64 Lietuvos gyvenvietėms. Iš tarybiniais laikais įkurtų miestų stambiausias yra Naujoji Akmenė. Visų jauniausias Lietuvos miestas — Elektrėnai. Jo gimimo metai — 1962.

Daug stambių, didelių miestų tarybinėse respublikose išaugo pastaraisiais metais: Divnogorskas, Bratskas, Volžskas ir kiti yra modernūs, šiuolaikiniai miestai, išugdyti audringai besivystančios socialistinės pra-

monės. Šiuo metu Tarybų Sąjungos miestuose gyvena 54 procentai visų gyventojų (1940 m. 33 proc.).

Jis sako, kad krikščionis nėra tuo žmogum, kuris gali pasyviai sutikti su neteisinga santvarka.

Montreale, kuris skaitomas labiausiai krikščionišku miestu, esą labai daug neteisybės ir nelygybės. Dažnai jis pagalvojas, kad kas nors negerai su ta krikščionybe.

TORONTO. — Farmerių judėjimas galų gale duos vaisius.

Federalė vyriausybė sutiko padidinti subsidijas ant pieno 25 centais ant 100 svarų.

Kardinolas Palaiko Darbininkų Streikus

MONTREAL. — Katalikų kardinolas Paul Emil Leger, kalbėdamas profsąjungų atstovų konvencijoj, pareiškė, kad nors streikai yra tam tikros rūšies prievarta, tačiau priebartinių sąlygų jie yra reikalingi.

Jeigu jūs planuojate siųsti siuntinius savo draugams ir giminėms Tarybų Sąjungoje ryšium su kalėdomis ir naujais metais —

Neatidėliokit!

Siųskit savo dovanas anksti! Mūsų darbininkai pasirenge padėti jums visais galimais būdais. Mes turime gerą pasirinkimą visokių rūšių megstinių, skaručių, pusšilkinių medžiagų, sieninių kilimų, lovatiesių, odinių žaketų, artifičių kailiukų futrų, nailono medžiagų ir daug kitų dalykų dėl jūsų siuntinių.

Pasiųskit savo dovanas pirma, negu prasidės skuba, ir kol persiuntimas Kanadoje labai geras.

Mūsų įstaiga atdara visas dienas, išskyrus sekmadienį, nuo 9:00 ryto iki 5:00 val. vakaro.

Visuomet pasirenge jums patarnauti.

Ukrainska Knyha

(Global Imports)

2643 East Hastings St., Vancouver, B. C.
Tel.: 253-8642

Dėl Siuntinių į Tarybų Lietuvą

ir kitas Tarybų Sąjungos Respublikas

UKRAINSKA KNYHA

Priimam persiuntimui gatavai sudarytus siuntinius tft iš naujų drabužių, medžiagos, avalynės, maisto ir kitko.

Suteikia Patogiausį ir Greičiausį Patarnavimą. Muitas ir kitos persiuntimo išlaidos apmokamos per mūsų firmą ir gavėjui nieko nebereikia primokėti.

Ukrainska Knyha centras ir skyriai randasi:

TORONTE: — 962 Bloor St. W.

WINNIPEG: — 613 Selkirk Ave.

EDMONTONE: — 10803 — 95 St.

VANKUVERYJE: — 2643 E. Hastings St.

Toronto įstaigoje turime gerą pasirinkimą įvairių medžiagų, drabužių, avalynės bei odos dėl siuntinių.

Toronto įstaiga atdara kas dieną nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Sekmadieniais ir pirmadieniais uždaryta. Rašant mums laiškus, prašome rašyti anglų kalba.

Centrinė raštinė

Ukrainska Knyha

962 BLOOR ST. W. — TORONTO 4, ONT.

Telefonas: LE. 4-7551

Liaudies Balsas

SAVAITINIS KANADOS LIETUVIŲ LAIKRASTIS
LEIDŽIAMAS SPAUDOS DRAUGIJOS

Prenumeratos Kaina:

Kanadoj ir Didžiojoje Britanijoje metams \$4.00; pusel metų \$2.00
Visur kitur metams \$4.50; pusel metų \$2.25

LIAUDIES BALSAS

160 Claremont St., Toronto 3, Ont., Canada

Telefonas: EMpire 6-4358

RODO SAVO ŠERSTĮ

Respublikonai pradėjo spausti demokratų, reikalaujanti kaip gali greičiau laimėti karą Vietname. Ypatingai dideliu svoriu puola buvęs prezidentas Dwight D. Eisenhower, kuris, kaip jis pats prisipažino, buvo pasirengęs naudoti atominę bombą Korėjos kare, jeigu bus reikalingas. Jis aną dieną pareiškė, kad jis darytų viską, kas privestų karą prie greito ir garbingo galo. Užklaustas, ar jis turi mintyje ir naudojimą nuklinių bombų, jis atsakė, kad iš kalno jis nieko automatiškai neišskiria. Kitaip sakant, nei nuklinių ginklų.

Tuo tarpu pranešimai sako, kad iki pavasario bus pasiųsta dar bent 75,000 amerikiečių karių į Pietų Vietnamą. Būsią reikalaujama skirti dar bent 10 milijonų dolerių Vietnamo karui vesti. Prie to, keletas tūkstančių marinų busių taipgi nugalbenta į Vietnamą. Pradžioje 1967 metų Vietname bus jau apie 425,000 amerikiečių. Reikia taip pat nepamiršti, kad yra Pietų Korėjos, Australijos ir kitų šalių kariuomenės.

Generolas Curtis E. Lemay, buvęs orlaivyno viršininkas, bet jau pasiliuosavęs, sako, kad "Vienintelis kelias laimėti karą, tai plėsti jį vienu ar kitu būdu virš to, ką priešas gali pakelti". Girdi, reikia vesti karą taip, kad kuo greičiau jį laimėjus.

Iš to visko matyti, kad karo krankliai nori priversti prezidentą Johnsoną didinti karą Vietname, o ne mažinti. O tai reiškia didinimą pavojaus, kad Vietnamo karas gali virsti pasauliniu.

INFORMACIJOS APIE FAŠISTUS

Kanados Žydų Kongresas buvo pasamdęs privatišką detektyvą, kad jis įstotų į Kanados fašistų judėjimą ir sužinotų, kas priklauso, kas finansuoja tą judėjimą ir t. t. Minimas detektyvas išbuvo fašistų judėjime virš metų laiko. Fašistų vadas taip pasitikėjo juomi, kad buvo pasirinkęs pirmą ranka. Tas davė progą detektyvui sužinoti kas priklauso, kas finansuoja ir ką fašistai planuoja. Visos informacijos, narių ir finansierių vardai, dabar Žydų Kongreso žinioje. Net ir nekurių kalbos užrekorduotos, dokumentai nukopijuoti.

Fašistų organizacijoje narių nedaug. Jie patys nedaug ką reiškia. Didesnę reikšmę sudarąs tas faktas, kad daugelis dešiniųjų organizacijų noriai susijungtų su fašistais; taipgi yra kas finansuoja. Tokiu būdu, sako tas tyrinėtojas, negalima numoti ranka į fašistų judėjimą, kaip į nereikšmingą.

MILITARINĖ NASTA

Britanijos darbininkai nurodo savo valdžiai, kad visa ekonominė sunkenybė paeina dėl to, kad Britanijos vyriausybė per daug išleidžia militariniams reikalams užsieniuose. Prekyboje, Britanijos eksportas prašokas importą. Už tai Britanijos darbininkai ir nenori sutikti su Wilsono politika, užšaldymu algų.

Kanados apsigynimo ministras Paul Hellyer sako, kad apvlenijimas militarinių jėgų sutaupys apie 150 milijonų dolerių į metus apie 1970 metus. Galima būtų lengvai sutaupyti daugiau, jeigu būtų dedamos pastangos.

Pašalinimas karo grėsmės suteiktų tautoms galimybę sutaupyti dideles sumas pinigų žmonių gyvenimo būviui pagerinti. Turtingosios šalys lengvai galėtų sumažinti skurdą, kuris alegia du trečdalius pasaulio žmonių.

PALAIKO PREZIDENTĄ

Šešiasdešimt penki procentai Francijos žmonių, kaip praneša opinijos tyrinėjimo įstaigos, remia Francijos prezidento De Gaullio pasiūlymą, kad JAV ištrauktų savo militarines jėgas iš Vietnamo.

Keturiasdešimt trys procentai sako, kad JAV yra vyriausias kaltininkas už karą Vietname.

Kuri suknelė gražiausia, madingiausia?
Momentas iš respublikinės drabužių parodos.

IVAIRIAIS KLAUSIMAIS

Užšaldo algas ir kainas

Britanijos vyriausybė, nežiūrint didelės opozicijos iš unijistų pusės, nutarė vykdyti įstatymą, užšaldantį algas ir kainas. Bet šis užšaldymas galios tik iki metų pabaigos. Jeigu padėtis pagerės, galės būti atšauktas.

Pagal šį įstatymą, vyriausybė galės bausti kompanijas ir parduotuves už kėlimą kainų. Tuo pat sykiu ji palaikys samdytojus, jei darbininkai reikalauja pakelti algas.

Ar vyriausybė atsižvelgs į tuos darbininkus, kurių algos per žemos, nesakoma. Jei ne, tai jiems bus skriauda.

Iš kitos pusės, pensijonieriams ir kitiems, kurių pajamos stovi vietoje, bus geriau.

Vyriausybė nusileido

Kanados vyriausybė nusileido ir davė pavilijimą dujų kompanijai vesti vamzdį iš Albertos į Ontariją per Jungtinių Valstijų žemę. Pirmiau buvo uždraudus.

Aiškinama tuomi, kad kompanija sutinka didesnę pusę dujų leisti tuo vamzdžiu, kuris eina Kanados žeme. Ji taipgi sutinkanti neperleisti to vamzdžio (einančio per Jungtines Valstijas) interesus kam kitam be Kanados vyriausybės žinios.

Dujų kompanija, operuojanti ir tuos vamzdžius, kurie eina Kanados žeme, yra amerikoniška.

Kapitalo plaukimas nemažėja

Laikraščiai pranešė, kad šiais metais amerikiečiai bus investavę Kanadoje virš 2 milijonų dolerių. Tai gana didelė suma.

Dabar amerikiečių kapitalo Kanadoje yra virš \$27,000,000,000. Tiek tai Kanados turto yra amerikiečių nuosavybė.

Tad nereikia stebėtis, kad amerikiečiai labai drąsiai šeiminkauja ir Kanadoje.

Ar praktiškas reikalavimas

Kiniečiai ir jų dominuojami vietnamiečiai teigia, kad jie atsisakys sėsti už taikos stalo, kol amerikiečiai neištrauks savo karinių jėgų iš Vietnamo. Bet ar toks reikalavimas praktiškas?

Jeigu amerikiečiai pasitrauktų iš Pietų Vietnamo, tai tuomet ir derybų nebereiktų. Reikalas būtų kaip ir užbaigtas. Sakoma, kad Ky su savo sąbralais neišlaikytų galios 30 dienų.

Reikėtų reikalauti, kad amerikiečiai sutiktų nutraukti mūšius, pasizadėti pasitraukti iš Vietnamo, kai bus sudaryta taikos sutartis. Nei viename kare nebuvo to, kad pirmiausia būtų ištrauktos armijos, o tik paskui pradėtos taikos derybos.

Visi sutinka, kad amerikiečiai tenai neteisėtai, bet jie tenai ir atrodo, kad geruoju jie nemano išeiti. Vienaip ar kitaip reiks tartis su jais.

Keistas nusistatymas

Jei laikraščiai teisingai raportuoja, tai kiniečiai nenori net Tarybų Sąjungos pagalbos perleisti į Vietnamą. Nenori bendrai veikti Vietnamo apgynimui, kadangi Tarybų Sąjungoje ir kitose socialistinėse šalyse vyrauja "renegatai", "revizionistai".

Jeigu ir taip būtų, ir tai reiktų veikti bendrai prieš JAV

agresorius. Praėjusiam kare prieš Hitlerį ir kitus agresorius kariavo bendru frontu ne tik kapitalistinės šalys, bet ir socialistinė. Kas gi būtų atsitikę, jei Tarybų Sąjunga nebūtų priėmusi pagalbos iš Britanijos, kurią valdė Churchillas, tik dėl to, kad jo valdžia ne socialistinė?

Taip elgdami, kiniečiai kenkia Vietnamo liaudžiai gintis nuo agresorių.

Ir Indijoje

Ir Indijoje pradėjo siautėti studentai ir šiaip vaikėžai, sekdami Kinijos raudongvardiečių pavyzdžiu.

Jie, žinoma, vykdo Indijos prokinietiškių komunistų nurodymus. Indijoje, matote, yra dvi komunistinės partijos, viena orientuojasi pagal Kinijos komunistų politiką.

Indonezijoje studentai ir šiaip vaikėžai irgi siautėjo ir dar siautėja. Aną dieną armija gynė prezidento palociu durtuvais, kai apnyko 5,000 vaikėžų.

Keista, kai tokie jauni žmonės nori pasirodyti esą išmintingesniais ir didesnę autoritetą turinčiais už visus kitus.

Kaimynai nenori

Danijos užsienio reikalų ministras Per Hækkerup sako, kad būtų neišmintinga, jeigu JAV perleistų nors dalį atominių ginklų kontrolės Vakarų Vokietijai.

Jo nuomone, vokiečiai neturėtų būti prileisti prie atominių ginklų visai.

Jis galvoja labai praktiškai. Vokiečiams, dėl jų pačių saugumo, tokie ginklai visai nereikalingi. O jeigu jie juos turėtų, galėtų vėl karą ugnį užkurti.

Stoja už Pietryčių Azijos Neutralumą

WASHINGTON. — Senatorius J. W. Fulbright, prezidento Johnsono karo Vietname politikos kritikas siūlo priemones neutralizavimui Pietryčių Azijos.

Jis sako, kad neutralizacija gali būti geriau, negu laikymas JAV militarinių jėgų tenai 20 ar daugiau metų.

Neutrališką Pietryčių Azijoje, sako jis, vietinės revoliucijos sudarytų mažiau pavojaus pasaulio taikai, negu prieš dabartinės okupacijos politikos.

Jo manymu, nei JAV, nei Kinija nenusileis viena kitos dominacijai Pietryčių Azijoje. Todėl neutralumas yra geriausia išeitis.

TORONTO. — Agrikultūros ministras Joseph Green pareiškė, kad maisto brangimas paeina iš to, jog labai mažas žmonių skaičius kontroliuoja maisto pardavinėjimą.

Supraskit, didelį supermarketai.

Past

Kanados vyriausybės L. B. Pea je atrodo labai kio nugarkauli sipriešinimą Jikos Valstijų d

Ji lengvai nniuose reikalauviau ekonomin

Kaip atsime draudus ameri lių dujų kompa dį iš Albertos per Jungtinių jų žemę. Tas u tai išgaravo.

Paskutiniai Ottawos sako jau leidžia JAV teritorij

Kompanija būdu bus su 000 ir perduc jams bėgyje

Toronto Da per tą laik: nuostolių nuc \$1,000,000,00

Puikus biz

Vieno To respondentas gono, Pietų kad iš Pietų per metus 100,000 vyrų

Vieni nest pabėgo iš ai

Tas, tur faktą, kad turi daugia viais pietų tys vietnam

Zmonės r vietkongus, karius.

Vienas K ku šulas iš dos ekonom 10 procent bedarbiai

Girdi, nei bantiems iš

Jis nemitiejai gauna ką jie užd Fabrikar kai daug be

Tuoj praso vaju s paramos ir numeratų i

Tai pats jų arba f lietuvių re

Jei ne I vai protau tuviai neti reikšti sav

Abudu galima sak čial.

Jie atsi maždaug 1

Pastabos

Kanados vyriausybė su premjeru L. B. Pearsonu priešakyje atrodo labai minkštą, be jokio nugarkaulio, kas liečia pasipriešinimą Jungtinių Amerikos Valstijų dominacijai.

Ji lengvai nusileidžia politiniuose reikaluose, o dar lengviau ekonominiuos.

Kaip atsimenat, ji buvo uždraudus amerikoniškai natūralių dujų kompanijai vesti vamzdį iš Albertos į rytinę Kanadą per Jungtinių Amerikos Valstijų žemę. Tas uždraudimas greitai išgaravo.

Paskutiniai pranešimai iš Ottawos sako, kad vyriausybė jau leidžia vesti vamzdį per JAV teritoriją.

Kompanija sako, kad tokiu būdu bus sutaupyta \$75,000,000 ir perduota dujų vartotojams bėgyje 10 metų.

Toronto Daily Star sako, kad per tą laiką Kanada turės nuostolių nuo \$700,000,000 iki \$1,000,000,000.

Puikus biznis, ar ne?

Vieno Toronto didžioji korespondentas raportuoja iš Saigono, Pietų Vietnamo sostinės, kad iš Pietų Vietnamo armijos per metus laiko dezertyravo 100,000 vyrų.

Vieni nestojo šaukiama, kiti pabėgo iš armijos.

Tas, tur būt, ir paaiškina faktą, kad amerikiečiai dabar turi daugiau nuostolių kareiviams pietų Vietname, negu patys vietnamiečiai.

Zmonės nenori kovoti prieš vietkongus, liaudies armijos karius.

Vienas Kanados pramonininkų šulas išsireiškė, kad Kanados ekonomijai būtų geriau, jei 10 procentų darbininkų būtų bedarbiai.

Girdi, nebūtų taip sunku dirbantiems išlaikyti nedirbančius.

Jis neminėjo, kad nedirbantieji gauna vos ketvirtadalį to, ką jie uždirba dirbdami.

Fabrikantams, aišku, geriau, kai daug bedarbių.

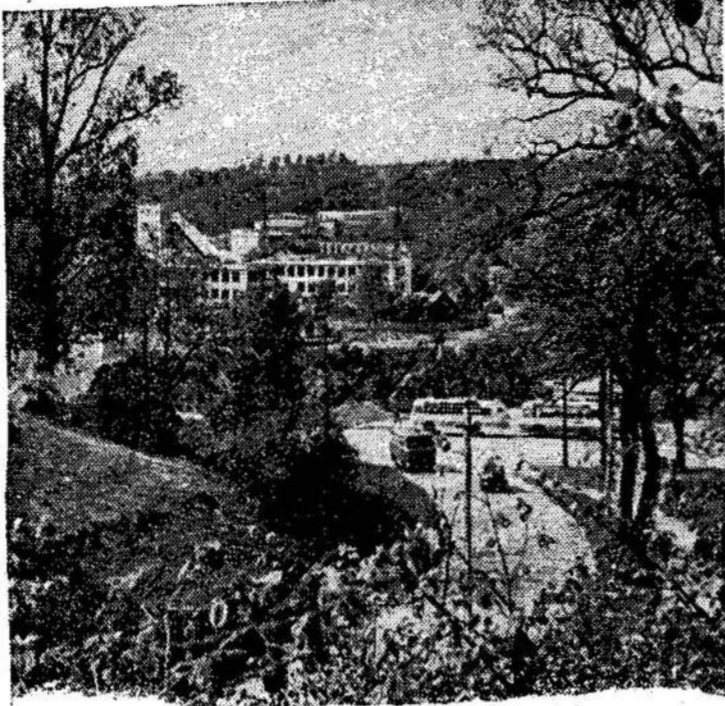
Tuoj prasidės Liaudies Balso vėjus sukėlimui finansinės paramos ir gavimui naujų prenumeratų ir atnaujinimui senų.

Tai pats svarbiausias laisvųjų arba pažangiųjų Kanados lietuvių reikalas.

Jei ne Liaudies Balsas, laisvai protaujantieji Kanados lietuviai neturėtų galimybės pareikšti savo opiniją.

Abudu kiti laikraščiai yra, galima sakyti, davatų laikraščiai.

Jie atsilikę nuo gyvenimo maždaug 100 metų.

Žalioji Vilniaus kempelis

Ką Kiti Rašo

Jei tikrai norima taikos

Žymus žurnalistas Winfred Burchett turėjo interviu su vyriausiu Nacionalio Laisvinimo Fronto vadu apie sąlygas, kuriomis partizanai sutiktų eiti į derybas.

Tos sąlygos dabar ne taip griežtos reikalavimu ištraukti JAV karines jėgas. Pasirodo, partizanai eiti į derybas palengvintom sąlygom.

Bet partizanų politinė vadovybė sako, kad derybų užvedimas galimas tik su Nacionaliniu Laisvinimo Frontu, o ne kita kuria valstybe.

Jei JAV vyriausybė tikrai nori derybų, dabar gera proga prie to eiti.

Gen. Ky, Pietinio Vietnamo diktatorius, pareiškė, kad jis niekad nesitars su partizanais, bet be JAV karinių jėgų jo režimas sugriūtų labai greitai ir jam pačiam gali būti gailas.

Jei JAV vyriausybė jam pasakys, kad jis turi tartis, jis negalės nesitarti.

Prancūzijos užsienio ministras Maurice Couve de Murville SNO Generalinėj Asamblėjoj reikalavo JAV ištraukti karines jėgas iš Vietnamo, kas reikalinga pradžia derybų.

JAV ambasadorius A. Goldbergas pasiskubino greitai atvesti tai, bet pritarimo jis gavo mažai.

Keturios Pietrytinės Azijos šalys reikalauja derybų.

Vatikanas siunčia savo taikos misiją į Vietnamą.

Sentimentas prieš karą visur žymiai padidėjo.

Jei mūsų vyriausybė ir dabar atsisakys derėtis jau palengvintom sąlygom, pasitvirtins, kad ji nori karą tęsti. Priešingas sentimentas dar padidės.

J. Y.

Neužmušk

Nebepamenu katras dešimties "dievo prisakymų" draudžia žmogžudystę. Ot, taip ir pasakyta — "Neužmušk".

Bet ne aš vienas tokis užuominša. Štai kunigas Danielius Lyonas ne tik užmiršo kelintas prisakymas, bet ir ką jis draudžia, atseit — "Neužmušk".

Grįžęs iš Vietnamo jis atlaikė mišias, suvalgė dievo kūną ir išgėrė kraują, o paskui išpyškino pamokslą.

Vietname permažai užmušama kaimiečių, sakė kunigas. Jie esą jei dar ne komunistai, tai "užsikrėtę komunizmu". O tokius reikia sunaikinti.

Apie baigimą karo derybomis, negali būti nei kalbos.

Kun. Lyons net knygą yra parašęs apie Vietnamą. Joje jis išgargina amerikiečius kareivius, kiek jie daug gero padarę vietnamiečiams (naikindami pasiėlius chemikalais ir degindami lūšneles napalm bombomis).

— L. Jonikas

Apie gydytojus

Neseniai Random House išleista, Martin L. Gross parašyta, knyga "The Doctors" blogai kalba apie JAV daktarus. Joje sakoma, dauguma šalies daktarų pavojingai sveikatai, negu ligos. Daugelis žmonių labiau susirgindama ir tarp 100,000 ir 200,000 numarinami.

Pusė šalies ligoninių tik pusiau tinkamos.

Medikų sąjunga (AMA) virti paprasta, netgi reakcinga, stambaus biznio organizacija. Savo lobei Vošingtone, sakoma, ji išleidžia daugiau pinigų, negu bet kuri organizacija.

Ši knyga sukels daktarų rūstybę.

— V. Andrulis

Nepatenkinti

Praėjusį mėnesį Waterburyj lietuviškieji klerikalai sušaukė Atlanto pakraščio (Atlantic Seaboard) saviškių konferenciją "jaunimo reikalams aptarti".

Clevelando "Dirva" paduoda santrauką tarimų, atliktų minėtoje konferencijoje. Buvo ten pareikšta nepasitenkinimo "kongresu", įvykusi vasarą Čikagoje.

"Kongresas" girdi, "žadėtų tikslų tikrumoj neišpildė", nes jis nepadarė "griežto pasisakymo už Lietuvos nepriklausomybę", ir jame nebuvo pareikšta lietuviško jaunimo nusistatymas prieš komunizmą".

Bet kritikai pamiršo "kongreso" "nuopelnus": jame buvo išgarginta viena mergšė, kuri suktais (žulikiškais) būdais, andai išgavo Justo Paleckio autografa. Garbinimo apeigas atliko "ambasadorius" Kajeckas!

— R. Mizara

Kas Kaip Remia Liaudies Balsą

Jurgis ir Sofija Nausėdai, Detroit, Mich., rugsėjo 10 d. minėdami savo vedybinio gyvenimo 50 metų sukaktį paaukojo Liaudies Balso paramai \$10.

Jonas Savičius, Toronto, baigdamas aštuoniasdešimtus metus (gimtadienis spalio 23 d.) atsilankęs į LB raštinę atsinaujino prenumeratą dviems metams ir paaukojo \$2.00.

M. Plepis, Montreal, užrašė naują prenumeratą į Lietuvą.

L. Bekešienė, Rochester, N. Y., prisiuntė atnaujintą prenumeratą ir nuo R. Sh. 50c. aukų.

Angus Petrus, Springhill, N. S., baigdamas 85 metus ir dabar su sušlubavusia sveikata atsinaujino prenumeratą ir paaukojo \$6.00.

V. Naujokaitis, Toronto, atsinaujino sau ir savo dedei J. Papiliauskui į Škotiją prenumeratą ir paaukojo \$2.00. Jis šią vasarą lankėsi pas savo dėdę Papiliauską ir aptarė jį kaip nuosirdų LB skaitytoją ir pavyzdingą pažangios šeimos tėvą.

V. Remdeika, Toronto, pridavė atnaujintą prenumeratą ir nuo J. Stinsono \$2.00 aukų.

M. Berškienė, Toronto, atnaujino prenumeratą savo broliui į T. Sąjungą.

J. Makštelė, Prince George, B. C., pakeisdamas adresą paaukojo \$1.00.

Mary Kvetkus, Miami Beach, Fla., prisiuntė atnaujintą prenumeratą, nuo Stev. Janus \$1.50 aukų ir pati paaukojo \$5.50.

J. Lesevičius, Montreal, prisiuntė naują ir atnaujintą prenumeratą ir nuo dviejų rėmėjų \$37.50 aukų. Aukų: Kazimieras \$21.00 ir A. Chester \$16.50.

V. Žilinskas, Toronto, pridavė atnaujintą prenumeratą ir nuo P. Jakuno \$1.00 aukų.

Patys atsinaujindami paaukojo:

ŠYPSENAS

Turto požymis

"Tas žmogus matyti neturtingas, kad vis teiraujasi apie pigesnę mėsą", pastebėjo viena pardavėja kitai, kai nuėjo į šalį kostumeris.

"Priešingai, tik turtingi drįsta prašyti parodyti pigesnius gaminius", atsakė antroji.

Keisti žmonės

Ponas nusipirko brangių cigarečių ir tuojaus užsikūrė vieną.

"Atsiprašau, tamsta", tarė pardavėja. "Čia draudžiama rūkyti".

"Kaip tai? Parduot parduodate, o rūkyti draudžiate! Keisti žmonės esate".

Bus ir žmonių

"Tur būt tu labai jaudiniesi, belaukdamas pirmo pasirodymo ant steidžiaus", klausinėjo motina mergaitę, besimokinančią baletu.

"O kaip gi! Žinau gi, bus ir žmonių, ne tik tėvai ir motinos, pasižiūrėti mūsų šokių", atsakė mergaitė.

U. Survilienė, Edmonton, Alberta, \$1.00;

A. Vilkėlienė, Toronto, \$1.00;

V. Kareišis, New Westminster, B. C., \$6.00;

K. Songaila, Welland, Ont., \$2.00.

Visiems už pasidarbavimą ir aukas širdingai ačiū.

Administracija

SDKLSP Draugijos Centro Komiteto Kontrolės Raportas

Sūnų ir Dukterų Kanados Lietuvių Savitarpinės Pasaļos Draugijos Centro Pildomojo Komiteto finansinės apyvartos knygos už laikotarpį nuo balandžio 1 d. iki rugsėjo 30 d., 1966 m., padaryta revizija ir atrasta sekantčiai:

Pajamų turėta:

Pašalpos fonde	\$600.65
Pomirtinės fonde	140.99
Atsargos fonde	476.47

Išlaidų turėta:

Pašalpos fonde	1,310.00
Pomirtinės fonde	170.00
Atsargos fonde	133.75

Draugijos fonduose su rugsėjo 30 d. 1966 m. buvo pinigais:

Pašalpos fonde	\$6,897.29
Pomirtinės fonde	4,366.50
Atsargos fonde	5,510.86

Valstybiniais bonais:

Iš Pašalpos fondo \$	2,000.00
Iš Pomirt. fondo	11,000.00
C. Kom. kaucijos	550.00

Bendrai viso \$30,324.65

Kontrolės komisija. Reviziją darė:

K. Kilkevičius
P. Alksnis

Montrealo žinios

Vasarinio Sezono Užbaigtuvės

MONTREAL. — Rugsėjo 13 dieną atsibuvo Montrealo Lietuvių Sūnų ir Dukterų Pašalinės Draugijos išvažiavimas — piknikas. Nors rytas buvo miglotas, nykus, nevyliojantis laukus, bet iš to buvo galima spėti, kad bus graži diena. Taip ir buvo. Ir saulutė pakilius šildė, ir jos spinduliai gražiai apšvietė pikniko vietą. O vieta ir taip buvo graži, prie ežeriuko ir ošiančių medžių. Tik kvėpuok ir gerėkis tyru oru. O gamta buvo tikrai graži, nors besiruošianti vasaros laikotarpį užbaigti. Su tomis gražybėmis atsivieikinti suvažiavo nariai ir svečiai, praleisti keletą valandų tyrame ore, pasikalbėti apie vasarą patirtus įspūdžius.

Tik ruošėjams valdybos nariams nebuvo laiko tuo visu gerėtis. Turėjo priruošti svečiams bufetą dėl pasivažiavimo. Be to, ir mūsų moterys nepasiliko nuo vyrų. Jos ruošėsi su savo skanumynais. Vilkelienė atvežė pridarius didelį indą „golubų“ (lietuviško vardo nei nežinau). Valdybos nariai išsireiškė:

Pranešimas

Artinasi didžioji darbimetė — mūsų savaitraščio LIAUDIES BALSŖ vajas, kuris prasidės su pradžia lapkričio mėnesio. Mes Montrealo ir apylinkės ribose, be abejo, stengsimės, kaip ir praėjusį, praveisti vaju kuo sekmingiausiai. Bet tą galėsime padaryti tik tuomet, jei būsime atitinkamai pasiruošę.

Tam tikslui Kanados Lietuvių Literatūros Draugijos Montrealo kuopa šaukia LB vaju atidarymo

MITINGŲ

Mitingas įvyks sekmadienį, spalį (October) 23 d., 1:30 val. p. p., Moose Hall svetainėje, 3485-A Park Ave.

Kviečiame Montrealo ir apylinkės lietuvius, Literatūros Draugijos narius, LB skaitytojus, rėmėjus ir simpatikus kuo skaitlingiausiai dalyvauti.

Valdyba

„Na, ir kas čia juos galės suvalgyti“. Bet kitaip išėjo. Vos kiek laiko praėjus mūsų šeiminkės Venckaitienės ir Vilkelienės jau sako: „Daugiau nebėra“.

Zinoma, nebuvo ko nusiminti. Pribūna Vekterienė su bušeliu kukurūzų. Prasiđėjo darbimetė: Pirmas virimas, o paskui valgymas. Bet ir to dar neužteko. Draugė Kaušakienė sako: „Na, kaip su tais blynais bus?“ Ir tuojuos ima tarką ir tarkuoja morkas, obuolius, o Vilkelienė su Venckaitiene maišo ir kepa blynus. O svečiai stovi eilėje ir laukia karštų blynų. Vyrų aptarnauja skaniais gerimėliais. Visi dirba sušilę.

Klausiu jaunuolio, kaip jam patinka blynai. „Škanūs, tik biškutį per mažai“, atsako. Matyti šaukštas buvo per mažas. Visi užkandžiavo, juokavo. Laikas bėgo labai linksmi. O mūsų geras muzikantas draugas F. Siuplevičius dar užtraukė polkutę ir visus dar daugiau pagyvino.

Kaip atrodo, tai mūsų nariai pradeda atprasti nuo vežimosi maisto. Turėtų pradėti atprasti ir nuo vežimosi savo gerimėlių. Ruošėjos bando aprūpinti viskuo. Gal vėliau įeis į madą ir tas.

Buvo ir laimėtojų. Draugija visuomet skiria laimės fantų. Ir narės neužmiršta atvežti ir paaukoti fantų. Šį kartą davė Vagonienė, Siuplevičienė, Narusevičienė, Vekterienė ir Vilkelienė: O tam darbiui praveisti pasidaravo jaunuolės: Kvietinsko anukė Lora Bannan ir Kaušeliūtė Dona. Padėjo Donos sesutė Vyda ir Bacy. Tai gabios ir mandagios, mokančios su žmonėmis gražiai pakalbėti mergaitės. Garbe ne tik jaunuolėms, bet ir jų tėvams, kad kartu atvažiuoja ir dalyvauja mūsų suėjimuose.

Gaila, kad mūsų pirmininkas ir finansų sekretorius negalėjo dalyvauti. Priežastis — sveikatos sušlubavimas. Bet galėjo daugiau narių dalyvauti. Lieka patiemis gailėtis už tai. Bet dar yra proga tą klaidą atitaulyti. Tai ant ruošiamos Drau-

gijos vakarienės lapkričio 19 dieną, 1966 m., 7 val. vakarų, Lietuvių Klube.

Dabar jau laikas pradėti ruoštis. Tai kiekvieno nario pareiga pasidarbuoti, kad padarius pasėkingu. Visi gražiai laiką praleisime. Nepalikime savo jaunimo namie, nes bus gera muzika pasižokti. Lauksime visų tą vakarą.

J. V.

Dėkvojame

Tragiškai mirus mano mylimam vyrui ir dukterų patėviui

Kaip Paukščiai Suranda Kelią

Žilos senovės mįslė — kaip paukščiai suranda kelią per vandenynus ir žemynus — neįminta iki šiol.

Žmonės, turėdami kompasus, žemėlapius, švyturius, ir tai neretai išklysta iš kelio. O paukščiai skraido neklydami. Netgi visai jauni, pirmą kartą išsirengę į tolimą kelionę. Paukščių karalystės tolimųjų skraidymų rekordininkė — poliarinė kryklė iš karto perkerta visą žemės rutulį, keliaudama žiemą iš Šiaurės ašigalio į Pietų. 60 tūkstančių kilometrų! 3 mėnesiai kelio! Ir visada tiksliai pagal „maršrutą“.

Mokslininkai pareiškė šimtus nuomonių apie tai, koku „kompasu“ naudojasi mūsų sparnuočiai.

Vienu metu buvo manoma, kad paukščiai turi puikią atmintį ir įsimena pirmojo skridimo maršrutą. O pirmą kartą veda tėvai.

Tačiau mokslininkus apvylė gegutė. Ta pati, kuri deda kiaušinius į svetimus lizdus, o pati išskrenda žiemoti. Gegužiukams juk teks ieškoti kelio į pietus patiems. Ir jie suranda jį.

Po to atsirado kita teorija: paukščiams padeda „paveldima atmintis“. Iš Anglijos į Suomiją atvežė ne paukščius, o kryklių kiaušinius. Jeigu kalti instinktai, samprotavo mokslininkai, tai jų užuomazgos turi slypėti jau kiaušinyje. Išsirite paukščiai išskrido žiemoti į pietus, o po to grįžo į savo naująją tėvynę — Suomiją. Jeigu būtų turėjusi įtakos „paveldima atmintis“, tai paukščiai būtų atskridę į Angliją. Taigi vėl nepataikyta.

Mokslininkai ruošė naujus bandymus. Paukščius patalpindavo greta stiprių magnetų, višiškoje tampoje suko ant patofono disko, perveždami užmigdydavo chloroformu. Tačiau jie lyg niekur nieko rasdavo kelią į gimtuosius lizdus.

Maždaug prieš šimtą metų buvo pasiūlyta nauja hipotezė: paukščiai jaučia, kurioje pusėje yra magnetinis polius.

Prasiđėjo nauji bandymai. Prie besiruošiančių skristi į pietus gandrų galvų buvo prijungtos geležinės lazdelės, kad jie

— Jonui Matusėvičiui, norime išreikšti mūsų širdingiausią padėką visiems, kurie atsilankėte į šermentis, ypatingai giminėms ir pažįstamiems, kurie atvyko iš JAV. Širdingai ačiujame visiems, kurie prisijutėte gėlių, išreikšėte užuojautą laiškučiais ir per spaudą. Dėkvojame šeiminkėms ir vyrams už gražų patarnavimą ir visiems palydėjusiems į amžiną poilsio vietą.

Pasiliekame visuomet dėkingi
Zmona - Monika Matusėvičienė
dukterys: J. Buttino ir šeima
V. Vaitiekūnienė ir sūnus Lenis
Montreal, Que.

„pamestų“ teisingą kryptį. Bet ir tai nepadėjo — gandrai atskrido tiksliai į „numatytą“ rajoną.

Atradus elektrą, gimė teorija apie elektromagnetinių bangų įtaką paukščiams. Ši teorija išgąsdino balandžių mėgėjus. Dėl kiekvienos savo auklėtinės nesėkmės varžybose jie pradėjo kaltinti netoliese esančias radijo stotis.

Hipotezė apie „elektromagnetinį jausmą“ taip pat nepasitvirtino. Paukščių organizme nebuvo surasta kokių nors organų, sugebančių „sugauti“ šias bangas arba magnetinį žemės polių. Iškilio ir kitoks protavimas. Magnetinis žemės polius nuolat keičiasi. Žmonėms tenka visą laiką atnaujinti savo magnetinius žemėlapius. Per ilgą laiką susidaro nemažų pasikeitimų. Ką gi veikia tokiais atvejais paukščiai?

Pastaruoju metu nuostabus paukščių sugebėjimas orientuotis erdvėje buvo išaiškintas naujai.

Ekspimental parodė: pagrindinis paukščių orientavimosi organas yra regėjimas.

Šis sparnuočių organas puikiai išsivystęs. Paukščio akies regėjimo laukas tris kartus platesnis už žmogaus. Pakilę virš debesų, paukščiai regi apylinkę 160 kilometrų spinduliu.

Būtent regėjimas yra pagrindinis astronavigacinis paukščių prietaisas.

Sparnuotieji gyvūnų pasaulio atstovai, pasirodo, pasižymi reta savybe orientuotis pagal saulę ir žvaigždes.

Norėdami įsisavinti astronavigacijos būdus, žmonės po ilgų ieškojimų išrado sekstaną ir chronometrą. Stebėjimų rezultatai, gauti šių prietaisų pagalba, naudojami apskritai pagal specialias lenteles. Šis procesas sudėtingas ir ilgas. O

paukščiai viską „apskaičiuoja mintyse“, beveik akimirksniu, neturėdami net „pradinio išsilavinimo“.

Beje, mokslininkams pavyko aptikti juose kažką panašaus į chronometrą — nuostabų „vidaus laikrodį“. Orientuodamiesi pagal saulę, paukščiai, tarytum patyrę šturmanai, daro pataisas pagal savo vidinį „chronometrą“.

Neseniai vokiečių tyrinėtojas Baueris sutiko įdomų bandymą. Būrelį jaunų sodo devynbalsių apgyvendino... planetariume. Virš jų įjungdavo tai rudens, tai pavasario žvaigždėtą „dangų“. Ir paukščiai reagavo: išvydę kovo mėnesio dangų, jie stengėsi grįžti namo, į gimtuosius lizdus, ir skrido šiaurės rytų kryptimi. O rudens žvaigždynai traukė skristi į šiltus kraštus, į pietvakarius.

Taigi paukščiai „skaito“ žvaigždėtą dangų. O ką gi jie veikia ūkanotą dieną? Juk netgi tokiais atvejais jie neišklysa iš kelio.

Mokslininkai mano, kad paukščiai sugeba matyti saulę net pro debesis. Gal būt, paukščių akys sugauna ultravioletinius spindulius, neprieinamus žmogaus akiai? Tada saulė šviečia jiems ir ūkanotą dieną.

Taip, sparnuočių navigatorių mįslė iki šiol jaudina mokslininkus. Tai nėra atsitiktinumas. Juk, pradėję pavydėti paukščiams, mes išmokome skraidyti. Kodėl gi negalėtume perimti iš jų nuostabaus „geografinės padėties jausmo“?

Atskleidę „paukščių kompasų“ paslaptis, lakūnai galėtų vairuoti lėktuvus užsimerkę. Planeta taptų žmogui dar „artimesniu“ ir patikimesniu pasauliu.

L. Šarolis

Reikalauja Bendrų Tarybų

MONTREAL. — Marcel Pepin, Nacionalių Profsąjungų Konfederacijos prezidentas, kalbėdamas šios Konfederacijos konvencijoje, pareiškė, kad turėtų būti įvestas įstatymas, pagal kurį būtų sudarytos kompanijų ir darbininkų tarybos.

Darbininkų atstovams, sako jis, turi būti suteiktos informacijos apie kompanijų planus, finansinę padėtį ir taip toliau. Tokia sistema, mano jis, sudarytų tinkamesnius santykius tarp darbininkų ir samdytojų.

Konfederacijai priklauso 204,000 darbininkų, vyriausiai Kvebeko provincijoje. Tai susibūrimas nepriklausomų unių, nepriklausančių prie amerikinių centrų.

Minime Liūdną Sukaktį

Su širdgėla minime liūdną keturių metų sukaktį nuo mirties Jono Vaitiekūno, kuris išsiskyrė iš mūsų tarpo 1962 metais spalio-October mėnesį.

Pasiliekame liūdinti:

Zmona — V. Vaitiekūnienė
sūnus — Lenis

Montreal, Que.

WINDSOR

DRY CLEANERS & DYERS CO. LTD.

Valome visokius drabužius, gardinas, blankietus, lovų uždangalus, karpetus, chesterfeldus ir bile ką, kas tik yra Jūsų namuose.

Windsor yra viena iš vėliausių ir moderniausių Dry Cleaning šapų Montreale. Turime naujai įrengtą moderniausių STORAGE. Greitas patarnavimas.

20 metų patyrimas garantuoja darbą.

Savininkai:

A. Keršys, P. Petrulis, P. Keršulis, A. Greibus
1205 CHURCH AVE. P.O. 3-6679
VERDUN, QUE.

Kai reikėjo kur turėjau pakirto kovės paėkių; mano jų ant peti žinau, ką žmonės, mirštančiai alteriaus; atodūsiai buvau tikrovo girdėti motinūs kelelas; ant kėdži skersinių. tyta, ir d dovavo m goms, ta Simonen, tiesą? — Pas — Ar ir laisva Aš ats mane ly mane ats — Ma ar pasiža ti, beturt Akimir gas pala — Ne, Jis pa — Ma ar pasiža ti, betur Aš ats — Ne Jis su — At keli, ir — D riau jan aš pasiž beturtė džius aš kau — Paski kurių t smarku ženklais Žmonės — Po motina, ninkais. Betar na ses užuolai toliau k Vienuol bėrė pr si jų, ne ne nuve Ten, savo m tis, dar padary sigallėj po to t kėlusi, čia ilg kad, g atiduot ną. Ne kia, be nėra ni

DENI DIDRO

Vertė A. Merkytė

Vienuolė

(Tąsa)

Kai reikėjo žengti į tą vietą, kur turėjau sudėti įžadus, man pakirto kojas. Dvi mano palydovės paėmė mane už parankių; mano galva nusviro vienai jų ant peties, aš vos ėjau. Nežinau, ką jautė bažnyčioje esą žmonės, bet jie matė jauną mirštančią auką, nešamą prie altoriaus; iš visų pusių sklido atodūsiai ir kūkčiojimas, tačiau buvau tikra, kad tarp jų nebuvu girdėti nei mano tėvo, nei motinos atodūsiai. Visi stovėjo; keletas jaunuolių pasilypėjo ant kėdžių ir įsitvėrė groty skersinių. Įsiviešpatavo glūdi tyta, ir dvasininkas, kuris vadovavo mano įšventinimo apeigoms, tarė: "Marija Siuzana Simonen, ar pasižadate sakyti tiesą?"

— Pasižadau.
— Ar atėjote čia savo noru ir laisva valia?

Aš atsakiau: "Ne", tačiau mane lydėjusios vienuolės už mane atsakė: "Taip".

— Marija Siuzana Simonen, ar pasižadate dievui būti skaisčiai, beturtė ir paklusni?

Akimirką suabejojau; kunigas palaukė, ir aš atsakiau: "Ne, tėve."

Jis pakartotojo:

— Marija Siuzana Simonen, ar pasižadate dievui būti skaisčiai, beturtė ir paklusni?

Aš atsakiau tvirtesniu balsu: "Ne, tėve, ne."

Jis sustojo ir tarė man:

— Atsipeikėkite, mano vaikeli, ir gerai paklausykite.

— Dvasiškasis tėve, — taričiau jam, — jūs klausiate, ar aš pasižadau dievui būti skaisčiai, beturtė ir paklusni; jūsų žodžius aš gerai išgirdau ir atsakau — ne...

Paskui atsigręžusi į žmones, kurių tarpe buvo kilęs gana smarkus užšėsys, parodžiau ženklais, kad noriu kalbėti. Žmonės apirimo, ir aš tariu:

— Poniai, ir ypač jūs, tėve ir motina, būkite visi man liudininkais...

Betariant šiuos žodžius, viena seserų nuleido ant groty užuolaidą, ir aš pamatiau, kad toliau kalbėti nebuvo prasmės. Vienuolės apspito mane ir apibėrė priekaištais. Aš klausiausi jų, netardama nė žodžio. Mane nuvedė į celę ir užrakino.

Ten, vienumoj, paskendusi savo mintyse, pradėjau ramintis, dar kartą apgalvojau savo padarytą žingsnį ir anaipolt nesigailėjau jo. Man atrodė, kad po to triukšmo, kurį buvau sukėlus, bus nebeįmanoma mane čia ilgesniam laikui palikti ir kad, gal būt, tėvai nebeišdrįs atiduoti mane į kitą vienuolyną. Nežinojau, kas manęs laukia, bet buvau įsitikinusi, kad nėra nieko blogesnio, kaip tap-

ti vienuole per prievartą. Gana ilgą laiką su manimi niekas nieko nekaltėjo. Tos, kurios atnešdavo man valgyti, įeidavo, padėdavo maistą ant žemės ir tylėdamos išeidavo. Po mėnesio jos atnešė man pasaulietiškų rūbus, ir aš persirengiau. Atėjusi vyresnioji liepė man sekti ją. Taip ėjau iki vienuolyno vartų. Čia šlipau į karieta, kurioj manęs laukė motina. Ji buvo viena. Pasirinkau priešakinę sėdynę, ir karieta pajudėjo. Kurį laiką mes sėdėjome viena priešais antrą, netardamos nė žodžio. Vaziavau nuleidusi akis ir nerįsau į ją pažvelgti. Pati nežinau, kas darėsi mano sieloje, tik staiga puoliau jai po kojų ir padėjau galvą ant jos kelių; nesakiau nė žodžio, tik raudojau, springdama ašaromis. Ji šurkščiai mane atstumė. Aš neatsistojau; iš nosies man ėmė bėgti kraujas. Sugriebiau jos ranką, nors ji priešinosi, ir, laistydama ją ašaromis ir plūstančiu krauju, glaudžiau prie lūpų, bučiavau ir kalbėjau: "Ir vis dėlto jūs mano motina, aš vis dėlto jūsų dukterė..." Dar šurkščiau mane atstumdamas ir išplėsdama ranką, ji atsakė: "Kelkitės, nelaimingoji, kelkitės". Paklausiau, atsisėdau į savo vietą ir užsismaukiau ant veido kyką: jos balsas skambėjo taip valdingai ir tvirtai, kad man norėjosi pasislėpti nuo jos žvilgsnio. Kraujas, kuris bėgo man iš nosies, maišėsi su ašaromis ir tekėjo per rankas; pati nepastebėjau, kad buvau visa kruvina ir šlapia nuo ašarų. Iš keleto motinos pratartų žodžių supratau, kad sutečiau jai baltinius ir suknelę ir kad ji už tai pyksta. Mes parvažiuavome namo, ir mane tuojau pat nuvedė į mažytį kambarėlį, kuris man buvo iš anksto paruoštas. Ant laiptų vėl puoliau jai po kojų, įsikibau į drabužius, bet laimėjau tik tiek, kad ji atsigręžė į mano pusę ir pažvelgė, šitame jos galvos pasukime, lūpų ir akių išraiškoje buvo tiek pasipiktinimo, jog aš nepajėgiu jums jį apsaityti — jūs pats jį galite įsivaizduoti.

Įžengiau į savo naująjį kambarėlį, kuriame išbuvausi pusę metų, veltui kasdien maldaudama malonės pasikalbėti su motina, pasimatyti su tėvu arba parašyti jiems. Man atnešdavo valgyti, sutvarkydavo kambarį; šventadieniais tarnaitė padėdavo mane į bažnyčią išklausyti mišių ir paskui vėl užrakindavo. Aš skaitydavau, dirbdavau, verkdavau, kartais dainuodavau; ir taip slinko dienos. Stiprybės man teikė slapstas jausmas, kad esu laisva ir kad mano likimas, koks sunkus jis bebūtų, dar gali pasikeisti.

Tačiau buvo nuspręsta, kad tapsiu vienuole, ir tapau.

Toks tėvų nežmoniškumas, toks jų atkaklumas galutinai patvirtino mano spėjimus: dėl mano gimimo aplinkybių: niekuomet negalėjau rasti kitų priežasčių jiems pateisinti. Mano motina, matyt, bijojo, kad aš vieną gražią dieną nepradėčiau kalbėti apie turto padalinimą ir nepareikalaučiau savo dalies, kad neteisėtai gimusi dukterė nemėgintų prilygti teisėtomis. Tačiau tai, kas tebuvo spėjiojimai, netrukus turėjo pasitvirtinti.

Uždaryta namie, aš beveik apleisdavau religinę praktiką, tačiau prieš didžiasias šventes motina siūsdavo mane išpažinties. Jau sakiau jums, kad tas pats dvasininkas buvo ir motinos nuodėmklausys, ir mano. Pasikalbėjau su juo, nupaskojau jam, kaip žiauriai buvo su manim elgiamasi per pastaruosius trejus metus. Jis tai žinojo. Su ypatingu kartėliu ir širdgėla skundžiausi jam savo motiną. Šis kunigas į dvasiškų luomą buvo įstojęs vėliau, todėl dar turėjo žmoniškumo; jis ramiai išklaušė mane ir tarė:

— Mano vaikeli, gailėkite savo motinos, gailėkite jos, užuot ją smerkite. Ji turi gerą širdį, būkite tikra, ji taip elgiasi ne savo valia.

— Ne savo valia! O kas gali ją priversti! Argi ne ji mane pagimdė? Ir koks gi skirtumas tarp mano seserų ir manęs?

— Didelis.

— Didelis? Visiškai nesu-

prantu jūsų atsakymo. Pradėjau lyginti savo seseris su savimi, bet jis sustabdė mane ir tarė:

— Užtenka, užtenka. Jūsų tėvai nenusidėda žmoniškumo jausmui. Pasistenkite kantriai kęsti savo dalį ir bent tuo nusipelninti dievo malonę. Pasimatysiu su jūsų motina ir, būkite tikra, pasinaudosiu visa savo įtaka jai, kad jums padėčiau...

Jo ištartas žodis "didelis" buvo man lyg šviesos spindulys. Daugiau jau nebeabejojau savo spėjiojimais apie savo gimimą.

Kitą šeštadienį, pavakare, apie pusę šeštos man priskirtoji tarnaitė užlipo pas mane ir pasakė: "Jūsų motina liepia jums apsirengti..." Po valandos: "Ponia sakė jums eiti su manim..." Prie durų stovėjo karieta, į kurią šlipome mudvi su tarnaitė. Sužinojau, kad važiuojame į Feijantų vienuolyną pas tėvą Sefariną. Jis laukė mūsų. Buvo visai vienas. Tarnaitė pasišalino, ir aš ėjau į svečių kambarį. Atsisėdau ir nerimastaudama bei nekant-raudama laukiau jo žodžių. Štai ką jis pasakė:

— Madmuazel, tuoj įspėsite savo tėvų griežto elgesio mįslę.

— Jūsų motina leido man tai padaryti. Jūs protinga, išmintinga ir pakankamai tvirta; su-

jums galima būtų patikėti paslaptį, kuri jūsų tiesioginiai ir neliesty. Seniai jau įkalbinėjau jūsų motiną pasakyti jums tai, ką dabar išgirsite, bet ji vis negalėjo pasiryžti: daug jėgų reikia motinai pasiryžti prisipažinti vaikui savo sunkią nuodėmę. Pažįstate jos būdą — jis nesuderinamas su tuo pažeminimu, kuris lydi kai kurias prisipažinimus. Ji tikėjosi, kad ir be to jai pavyks įgyvendinti savo sumanymą jūsų atžvilgiu. Ji apsiriko, ir dėl to labai nuiliūdusi; šiandien ji galų gale nutarė paklausti mano patarimų ir pavedė pasakyti jums, kad jūs ne pono Simoneno dukterė.

— Taip ir maniau, — atsakiau jam tuojau pat.

— Dabar, madmuazel, pagalvokite pasvarstykite ir pati spėskite, ar gali jūsų motina be jūsų tėvo sutikimo, arba net ir jam sutikus, traktuoti jus lygiai su kitomis dukterimis, kurioms jūs visiškai ne sesuo; ar gali ji prisipažinti jūsų tėvui nusikaltus, juk jam ir taip jau kyla nemaža įtarimų?

— Bet kas gi mano tėvas?

— Ši paslaptis man nėra patikėta. Aišku viena, — pridūrė jis, — jūsų seserims suteiktos didžiulės pirmenybės ir, be to, imtasi visų galimų atsargumo priemonių vedybinėmis sutartimis, turto sudėties pakeitimu, papildomomis sąlygomis, fideikomisais ir kitais būdais visiškai panaikinti jums pagal įstatymą priklausanti turto dalį, jeigu jūs vieną gražią dieną panorėtumėte tuo įstatymu pasiremti, jos reikalaujama. Kai tėvai mirs, gausite labai mažai. Jūs atsisakote vienuolyno. Gal būt, ateis diena, kai galėsitės, kad nesate ten.

— To niekad nebus, tėve; aš nieko neprašau.

— Nežinote, kas yra vargas, darbas, skurdas.

— Užtat žinau, ko verta laisvė ir kokia sunkia našta slepia žmogų luomas, kuriam jis neturi pašaukimo.

— Pasakiau jums visa, ką turėjau pasakyti, dabar pati turite gerai pagalvoti...

Jis atsistojo.

— Tėve, dar vienas klausimas.

— Labai prašau.

— Ar mano seserys žino tai, ką man čia pasakėte?

— Ne, madmuazel.

— Tai kaipgi jos ryžosi apiplėšti savo seserį? Juk jos tiki, kad aš jų sesuo?

— O, madmuazel, pinigai, pinigai! Be pinigų jos niekuomet nebūtų susiradusios tokių vyrų. Šiame pasaulyje kiekvienas galvoja tik apie save, ir aš nepatariu jums dėti į jas vilčių tuo atveju, jeigu netektumėte tėvų. Būkite tikra, kad jos derėsis iki paskutinio skatiko dėl tos menkos dalies, kurią jums teks su jomis dalytis. Jos turi daug vaikų. Šio preteksto pilnai

pakaks paversti jus elgeta. O be to, jos dabar nieko negali — visus jų reikalus tvarko vyrai. Net jeigu jos šiek tiek ir galėtų jūsų, tai parama, kurią jos išdrįstų teikti jums be vyrų žinios, virstų šeimyninių nesutarimų šaltiniu! Aš nuolat matau, kaip šeimos santykiai [ra dėl to, kad padedama pamestiems, ar net ir teisėtiems vaikams. O be to, madmuazel, tokia duona labai karti. Patikėkite manim — susitarkykite su tėvais ir padarykite tai, ko iš jūsų, matyt, laukia motina, įstokite į vienuolyną. Jie pasiskirs jums nedidelę pensiją, kurios jums pakaks jei ne pasiturimai, tai bent pakenčiamai gyventi. Pagaliau neslėpsiu nuo jūsų, kad aiškus motinos nesirūpinimas jumis, jos atkaklus troškimas uždaryti jus į vienuolyną ir kai kurios kitos aplinkybės, kurių dabar nebeprisimenu, bet kitados žinojau, padarė jūsų tėvui tokį patį [spūdį, kaip ir jums; jei ir anksčiau jam kildavo abejonių dėl jūsų gimimo, tai dabar nebekyla. Nors jam niekas nepasakė šios paslapties, tačiau jis ir be to neabejoja, kad jūs esate jo dukterė tik pagal įstatymą, kuris bet kokius vaikus priskiria jų motinos vyrui. Jūs gera ir protinga. Pagalvokite apie tai, ką čia dabar sužinojote.

Atsisojau ir apsiptyliau ašaromis. Mačiau, kad tėvas Sefarinas taip pat susigraudino — jis lėtai pakėlė akis į dangų, paskui išlydėjo mane. Pašaukiau kartu atvažiuosią tarnaitę, vėl sėdome į karietą ir sugrįžome namo.

Buvo jau vėlu. Apie tai, ką buvau sužinojusi, galvojau naktį; neišėjo man tai iš galvos dar ir rytojaus dieną. Vadinas, neturiu tėvo. Sąžinės priekaištai man atėmė ir motiną; imtasi visų atsargumo priemonių, kad negalėčiau iškelti reikalavimų, priklausomų teisėtam vaikui; žiauri nelaisvė namuose; jokios vilties, jokios išeities. Jei motina būtų su manim išsiaiškinusi anksčiau, tuojau po to, kai ištektėjo mano seseris, ir būtų palikusi mane namie, kur mielai lankydavosi pažįstami, galimas dalykas, būtų atsiradęs žmogus, kuriam mano būdas, mano protas, mano išvaizda ir gabumai būtų buvę pakankamas kraitis. Tai nebuvo neįmanoma dar ir dabar, tik reikalą painiojo mano sukeltas triukšmas vienuolyne: sunku įsivaizduoti, kad septyniolikos aštuoniolikos metų mergaitė būtų galėjusi nueiti iki tokios kraštutinybės, neturėdama nepaprastai tvirtos valios. Vyriškiai labai giria šią ypatybę, bet, kaip man atrodo, meliai sutinka, kad tos, kurias jie rengiasi vesti, neturėtų jos. O vis dėlto prieš ieškant kitos išeities, reikėjo išmėginti šią galimybę. Nutariau atvirai pasikalbėti su motina ir paprašiau pasimatymo su ja. Ji sutiko.

(Bus daugiau)

apskaičiuoja akimirksniu, pradinio išsi-
ams pavyko panašaus [uostabų "vi-
tentuodamie-
kščiai, tary-
nai, daro pa-
vidinį "chro-
tyrinėtojas
bandymą,
devynbalsių
lanetariume.
tai rudens,
gždėtą "dan-
reagavo: iš-
o dangų, jie
no, į gimtuo-
o šiaurės ry-
ens žvagždy-
šiltus kraš-
s.
tai "skaito"
O ką gi jie
na? Juk net-
jie neiškly-
mano, kad
matyti saulę
būt, paukš-
ultraviolet-
neprieinamus
Tada saulė
anotą dieną,
navigatorių
mokslinin-
sitiktinumas.
ydeti paukš-
me skraidyti.
ne perimti iš
"geografinės
ščių kompa-
kūnai galėtų
užsimerkę.
ogui dar "ar-
kimesniu pa-
L. Šarolis
Tarybų
Marcel Pe-
Profasjungų
prezidentas.
Konfederaci-
pareiškė, kad
įstatymas,
sudarytos
ininkų tary-
ovams, sako
teiktos infor-
panijų planus,
ir taip toliau.
ano jis, suda-
us santykius
ir samdytojų.
prikluso
vyriausiai
joj. Tai susi-
usomų unijų,
prie ameriki-

į nuo mir-
arpo 1962
nienė

Pranešimai

Toronto, Ont.

Svarbus Susirinkimas

Sekmadienį, spalio - October 30 d., 2 val. po piet, Lietuvių salėj, 160 Claremont St., yra šaukiamas K. L. Literatūros Draugijos Toronto kuopos narių ir Liaudies Balso skaitytojų svarbus susirinkimas aptarimui Draugijos reikalų ir Liaudies Balso vajeus bei metinio parengimo.

Visus KLLD narius-es ir LE skaitytojus labai prašome dalyvauti šiame susirinkime.

Kuopos Valdyba

Torontiečių Kronika

Persikėlė

Draugai A. R. Antanavičiai su šeima išsikėlė gyventi į Stroud, Ont. Pranešime apie išsikėlimą sako:

"Mieji mūsų draugai, kur jūs bebūtumėt, medžiodami, žvejo-

dami ar grybaudami, vasarodami, nepamirškite aplankyti mus".

Jų adresas dabar bus toks: R. R. 2, Con. 8, Stroud, Ont.

Geriausios kloties jiems naujoje vietoje.

Rep.

Jeį Idomu...

Gelžkeliečių streiko metu buvo kalbama apie įvedimą privatomos arbitracijos, sutaikymo. Klausimas stovi, ką valdžia ar teismas galėtų daryti, jeigu, sakysime, 100,000 gelžkeliečių nepaklausytų ir vistiek sustreikuotų?

Ar galėtų teismas bausti kiekvieną streikierių ir kišti į kalėjimą?

Tai nesąmonė.

Dabar daug kas vartoja natūrališkas dujas virimui, šildymui namų, vandens. Bet ateityje žmonės tur būt ir valgys dujas.

Britanijos Petroleum Co., kaip ir amerikinės kompanijos, veda tyrinėjimus dujų, norėdami pagaminti iš jų maistą.

Sūnų ir Dukterų Pašalpinės Draugijos
Pirmos Kuopos Ruošiamas

Vakarienė ir Šokiai

Šeštadienį, Spalio - October 29 d.
Savoį Salėj, 160 Claremont St.

Karšta vakarienė - Šokiams orkestras
Dėl vakarienės ruošėjų ir jūsų patogumo, labai prašome iš anksto įsigyti bilietus.

Visus Kviečiame Dalyvauti
Vakarienė 6.30 v. vak. punktualiai Įžanga \$2.00

Sakoma, kad pridėjus trąšų (mėšlo) galima padaryti tokią "makalienę", kurioje veiktų ir ištraukimui JAV kariuomenės, kad leidus vietnamiečiams patiems išspręsti savo problemas".

Generaliniai rinkimai čia įvyks lapkričio 8.

AUSTIN, Tex. — Apeliacijų teismas panaikino žemesnio teismo nuosprendį, kad Jack L. Ruby, kurs nušovė Lee H. Oswaldą, prezidento Kenedžio žudiką, būtų pakartas.

A. X.

Jis taipgi įsakė, kad Ruby būtų teisiamas kitame distrikte.

Ieškau namų šeimininkės, ne rūkančios, nevartojančios svaigiųjų gėrimų, ne senesnės kaip 60 metų amžiaus. Kreiptis:

G. R. Lodge House,
12 West Ave. N.
Hamilton, Ont., Canada

LENKU FILMAI

Tiesa apie Varšuvos Getto Sukilimą

"ULICA GRANICZNA"

BORDER STREET

Priedas

"INSIDE POLAND TODAY"

BRIGHTON Teatre, 532-2710
127 Roncesvalles Ave.

Dabar rodoma iki spalio 19 d. kasdien nuo 7 ir 9 v. v.

Šeštadienį nuo 5 v. p. p. Sekmad. nuo 2 iki vidurnakčio

Įžanga \$1.25 - \$1.00 - 50ct.

Lietuviška Valgykla

UNION CAFE

387 SHERMAN AVE. N. HAMILTON, ONT

Sviežias maistas. Geras pasirinkimas įvairių lietuviškų valgių. Turime kambarių apsisostimui.

Savininkas Ch. Pampalas
Telefonas: LL 4-6917

LAIKRODININKAS

F. Bočiulis

280 Queen St. W. — Toronto — Tel. EM. 6-6100

Taisau visokių rūšių laikrodžius ir žiedus. Pageidaujantiems paimu ir pristatau į namus. Darbas garantuotas. Skambinti: rytais nuo 9 iki 11 v.; vakarais nuo 6 iki 9 v.

Taipgi per mane galite nusipirkti pigiau laikrodžius, šliūbinius žiedus ir kt.

Akių ir Akinų Specialistas

G. S. MERRITT

Optometristas — Optikas
Skaitymui akiniai \$15.00 ir daugiau
Bifocals — \$19.00 ir daugiau
(įskaitant akių egzaminavimą)

Valandos: 9-12 ir 1-6. Treč. po piet uždaryta
Antrad. Ketvirt. ir Penkt. vakarais pagal susitarimą

1175 Dundas St. W. Tel. LE. 5-6400
Toronto, Ont.

Advokatas - Notaras

WILLIAM PALAMAR

Suite 133
17 QUEEN ST. E. TORONTO
Office EM. 2-1941 - Telefonas - Res. RU. 1-2177

Raudongvardiečiai Jau
Puolą ir Mao Tse-tungą

HONG KONG. — Nekurie laikraščiai čia teigia, būk raudongvardiečiai, kurie veda taip vadinamą kultūrinę revoliuciją Kinijoje, pradėję kritikuoti ir patį Mao Tse-tungą, apsigynimo ministrą Lin Piao, premjerą Chou En-lajų, prezidentą Liu Shao-chi ir kitus.

Lin Piao būdamas vaiku vogęs maistą, sako tie kultūrgvardiečiai. Girdi, kaip vagis gali būti lyderiu.

Informacijas apie tai pranešęs vieno kiniečio sūnus, kuris buvęs vienu iš tų kultūrgvardiečių.

DEARBORNE, Mich. — Miesto taryba 5 balsais prieš 2 nubalsavo padėti ant baloto

J. LUNSKY

AKIŲ SPECIALISTAS

Egzaminuoja akis, ištiria akių nervus, nuo kurių paeina nervuotumas ir galvos skaudėjimas. Pri-taiko akinius.

470 College W., Toronto
Tel.: WA. 1-3924

FRANK VASS, B.A.

Advokatas - Notaras
263 College Street
WA. 2-6112, WA. 2-6111
Res. — CL. 1-0651
Toronto

Ar Norit Žinoti Apie Šiandieninę Lietuvą?

Troyka Limited priima prenumeratas laikraščiams ir žurnalams lietuvių kalboje, kuriuose aprašomi įvykiai įvairiose Lietuvos žmonių gyvenimo srityse.

TIESA	\$4.50 metams.
Mokslas ir Gyvenimas	2.80 metams.
Tarybinė Moteris	1.80 metams.
Švyturys	4.50 metams.

Tai tik keletas žurnalų ir laikraščių iš tų, kuriuos galite užsipreimeruoti. Pas mus galima gauti jų katalogą pareikalavus per telefoną, laiškų ar atsilankius į mūsų parduotuvę.

Spalio mėnuo yra geriausias laikas užsipreimeruoti, kad užsitikrinus laikraščių ar žurnalų gavimą nuo naujų metų. Dešimt prenumeratorių galės laimėti vertingas dovanas. Matykit mus ar rašykit dėl smulkesnių informacijų.

Troyka Limited

799-A College St., Toronto 4, Ontario, Canada

Lietuvis Stogų Dengėjas

Abest Roofing & Tinsmithing Co.

144 FIRST AVE. Tel. HO. 6-8252
Toronto 8, Ont.

Dengiame naujus ir taisome senus stogus, vandens nutekėjimus (eavstthrough) ir atliekame visokius skardos darbus.

Savininkas C. SWANKAS

LIETUVIS PLUMBERIS

J. Lisauskas
Įrengiam Aliejinį Apšildymą
Atliekam Kitus Plumberio Darbus
Darbas Garantuotas — Prieinama Kaina

148 WESTMINSTER AVE. Tel. LE. 2-5191
Toronto